

مرکز پیش دانشگاهی و دبیرستان
بالتوا العلیتوم

به نام خدا

امتحان درس : **زبان فارسی**

نام و نام خانوادگی :

وقت امتحان : **۸۰** کد : **۴۰۱-۹۴۱۰۱۶**

کلاس : **چهارم** رشته : **ریاضی**

دانش آموز عزیز شما می توانید پاسخنامه امتحان را دو ساعت پس از پایان امتحان در پورتال مدرسه ملاحظه نمایید.

www.bagheralolum.sch.ir

الف) ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بازگردانی کنید. (۶)

۱- مکن کاری بر سنگت آيو

۲- بهل گر بگیرند بی کارها

۳- شیخ بو عبدالله بشکست و باخویش رسید..

۴- بهاران که شاباش ریزد سپهر

۵- واندکی رنجه شد او را آرنگ

۶- پس از امضای طومار عشق در تهجد ها فرو رفتند.

۷- چندی به پای رقتم و چندی به سر شدم

۸- کزو چشمت همین بر زلف و رویی است

۹- پرده هایش پرده های ما درید

۱۰- شه در کام من وتوست شرنگ

۱۱- من تو را چیزی آموزم که از این محن باز رهی

۱۲- چو خسرو شدی بندگی را بکوش

ب) واژه های مشخص شده را معنی نمایید. (۱)

۱۳- همچو نی زهری و تریاقی ندید

۱۴- بپوشند هنگام زخم درای

۱۵- او را خود التفات نبودی به صید من

۱۶- بیغوله را از شاهراه باز شناسم

ج) در آمدها و تاریخ ادبیات (۲)

۱۷- رویین تن بودن اسفندیار بیانگر کدام زمینه ی حماسه است؟

۱۸- نویسندگان کتاب های زیر را معین کنید.

الف : خسرو و شیرین ب : الحیات

۱۹- " کشف المحجوب " از کیست و در چه زمینه ای است؟

۲۰- فن مناظره نخستین بار توسط ابداع شد و زیباترین مناظرات معاصر از است.

پ) خود آزمایی (۳)

۲۱- نخستین چاره اندیشی مردم در مقابل ضحاک چه بود؟

۲۲- ماران روی دوش ضحاک بیانگر کدام ویژگی او بودند؟

۲۳- جمله ی مشهور «ان لم یکن لکم دین فکونوا احراراً فی دنیاکم»، به چه معناست؟

۲۴- این بیت از حافظ «نازپرورد تنعم نبردراه به دوست عاشقی شیوه رندان بلاکش باشد» با کدام بیت زیر قرابت معنایی دارد؟

الف) چه دارد جهان جز دل ومهر یار

مگر توده هایی از پندارها

ب) به شادی وآسایش وخواب وخور

ندارند کاری دل افکارها

۲۵- در مصراع «بگفت از گردن این وام افکنم زود»، مقصود فرهاد از «وام» چیست؟

۲۶- برابرهای امروزی افعال زیر را بنویسید.

الف) آواز داد: ب) باز رفتند:

ت) درک مطلب و آرایه ها و نکات بلاغی (۶)

۳۰- باتوجه به شعر زیر به پرسش ها پاسخ دهید.

«پبویید کاین مهتر آهرمن است»
بدان بی بها ناسزاور پوست

جهان آفرین را به دل دشمن است
پدید آمد آوای دشمن ز دوست»

الف) به چه دلایلی، کاوه مردم را به قیام و حرکت فرامی خواند.

ب) مقصود از «بی بها ناسزاوار پوست» چیست؟

۳۱- در ابیات زیر منظور از قسمت های مشخص شده را بنویسید.

الف) به غنچه گوی که از روی خویش پرده فکن
ب) نشوم یک دل و یک رنگ تو را

که مرغ دل از فراق رخت پریشان شد.
تا نسازی دل او از خون رنگ

۳۲- باتوجه به بیت زیر به سوالات پاسخ دهید.

«گفتم بینمش مگرم درداشتیاق
ساکن شود، بدیدم ومشتاق ترشدم»

الف) امروزه به جای «ساکن» چه کلمه ای به کار می رود؟

ب) نقش دستوری ضمائر مشخص شده را بنویسید.

۳۳- در بیت «پابرسر سبزه تابه خواری ننهی
کان سبزه ز خاک لاله رویی رسته است»

الف) مصراع اول چند جمله است؟

ب) ایهام مصراع دوم را توضیح دهید.

۳۴- باتوجه به بیت «فریب جهان را مخور زینهار
امقصود از «گل» و «خارها» چیست؟

۳۵- در بیت «در هر طرف ز خیل حوادث، کمین گهی است
زان رو عنان گسسته دواند سوار عمر» آرایه تشبیه و کنایه را نشان دهید.

۳۶- شاعر در مصراع «بازخم نشان سرفرازی نگرفت» چه چیزی را به مدال تشبیه کرده است؟

۳۷- باتوجه به بیت «گویند روی سرخ تو، سعدی که زرد کرد
اکسیر عشق بر مسم افتاد و ز رشدم» به سوالات پاسخ دهید.

الف) روی سرخی کنایه از چیست؟
ب) اکسیر عشق چه ترکیب اضافی است؟

۳۸- در بیت زیر چه حسن تعلیلی به کار رفته است؟

در هر طرف ز خیل حوادث کمین گهی است
زان رو عنان گسسته دواند سوار عمر

۳۹- بیت زیر بیانگر کدام ویژگی عشق است؟

توسنی کردم ندانستم همی کز کشیدن تنگ تر گردد کمند

۴۰- در بیت زیر چه تلمیحی به کار رفته است؟

هر کسی کاو دور ماند از اصل خویش
باز جوید روزگار وصل خویش

۴۱- مصراع " بگفت آشفته از مه دور بهتر " به کدام باور قدیمی اشاره دارد؟

ث) حفظ شعر (۲)

۴۲- بیت های زیر را کامل کنید.

لب و دندان همه گوید
مگر از دوزخ بودش روی

۴۳- جای خالی بیت زیر را با واژه ی مناسب کامل کنید.

بی عمر من و این بس روز را که نهد در

موفق و سر بلند باشید.

دانش آموز عزیز شما می توانید پاسخنامه امتحان را دو ساعت پس از پایان امتحان در پورتال مدرسه ملاحظه نمایید.
www.bagheralolum.sch.ir

الف) ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بازگردانی کنید. (۶)

- ۱- مکن کاری بر سنگت آید / کاری مکن که با سگل بر خورد کنی
- ۲- پهل گر بگیرند بی کارها / اگر نماند آن ایراد بگیرند توجه مکن
- ۳- شیخ بو عبدالله بشکست و با خویش رسید / شیخ عبدالله خوار شد بر خود آمد
- ۴- بهاران که شباش ریزد سپهر / روض بهار که باران می بارد
- ۵- و اندکی رنجه شد او را آرتگ / آریخ او زخمی شد
- ۶- پس از امضای طومار عشق در تهجد ها فرو رفتند / پس از پذیرش بهارت در عبادت عرق شدند
- ۷- چندی به پای رفتن و چندی به سر شدم / صدتی با استدلال محقق و مدینه عاقتا نه رفتم
- ۸- کزو چشمت همین بر زلف و رویی است / تو فقط به زیبا می مادی او تو چه می نمایی
- ۹- پرده هایش پرده های ما درید
- ۱۰- شهید در کام من و توست شرنگ
- ۱۱- من تو را چیزی آموزم که از این محن باز رهی / به تد چیزی می آموزم که از این درد و رخ نجات پیدائی
- ۱۲- چو خسرو شدی بندگی را بکوش / اگر قدرتمند شدی در بندگی خدا تلاش کن

ب) واژه های مشخص شده را معنی نمایید. (۱)

- ۱۳- همچو نی زهری و تریاقی ندید / **دُر زهر**
- ۱۴- بپوشند هنگام زخم درای (بیت) ز غلوه / **بیت**
- ۱۵- او را خود التفات نبودی به صید من / **توجه**
- ۱۶- بیغوله را از شاهراه باز نشناسم / **براهم**

ج) در آمدها و تاریخ ادبیات (۲)

- ۱۷- رویین تن بودن اسفندیار بیانگر کدام زمینه ی حماسه است؟ **خوش عادت**
- ۱۸- نویسندگان کتاب های زیر را معین کنید.

الف: خسرو و شیرین / **زکریا** ب: الحیات / **محمد زکریا**

- ۱۹- "کشف المحجوب" از کیست و در چه زمینه ای است؟ **محمد علی عسکری در زمینه ی عرفان**
- ۲۰- فن مناظره نخستین بار توسط **ابوعلی سینا** ابداع شد و زیباترین مناظرات معاصر از **ابوعلی سینا** است.

پ) خود آزمایی (۳)

- ۲۱- نخستین چاره اندیشی مردم در مقابل ضحاک چه بود؟ **دین از پارس به آن سز خانان راه را به همده گزشتند**
- ۲۲- ماران روی دوش ضحاک بیانگر کدام ویژگی او بودند؟ **سپه ناسپه صفعی**
- ۲۳- جمله ی مشهور این کم یکن لکم دین فکونوا احراراً فی دنیاکم، به چه معناست؟ **اگر دین نیاوردید الاصل آزاده هستید**
- ۲۴- این بیت از حافظ «ناز پرورد تنعم نبرد راه به دوست / عاشقی شیوه رندان بلاکش باشد با کدام بیت زیر قرابت معنایی دارد؟

الف) چه دارد جهان جز دل و مهر یار / مگر توده هایی از پندارها

ب) به شادی و آسایش و خواب و خور / ندارند کاری دل افکارها

- ۲۵- در مصراع «گفت از گردن این وام افکنم زوده» مقصود فرهاد از «وام» چیست؟ **سزها**
- ۲۶- برابرهای امروزی افعال زیر را بنویسید.

الف) آواز داد: **فریاد زد** ب) باز رفتند: **برگشتند**

ت) درک مطلب و آرایه ها و نکات بلاغی (۶)

۳۰- با توجه به شعر زیر به پرسش ها پاسخ دهید.

«بویید کاین مهتر آهرمن است / جهان آفرین را به دل دشمن است
بدان بی بها ناسزاور پوست / پدید آمد آوای دشمن ز دوست»

الف) به چه دلایلی، کاوه مردم را به قیام و حرکت فرامی خواند. *ضحک را دستیارش کن در کفن خدام را اند*

ب) مقصود از «بی بها ناسزاور پوست» چیست؟ *در صدم کاوه*

۳۱- در ابیات زیر منظور از قسمت های مشخص شده را بنویسید.
الف) به غنچه گوی که از روی خویش پرده فکن *که مرغ دل از فراق رخت پریشان شد. خود را الی هر کن.*

ب) نشوم یک دل و یک رنگ تو را *تا نسازی دل او از خون رنگ / تا او را کنش*

۳۲- با توجه به بیت زیر به سوالات پاسخ دهید.
«گفتم بینش مگرم در اشتیاق / ساکن شود بدیدم و مشتاق تر شدم» *س مفعول / م - مصال*

الف) امروزه به جای «ساکن» چه کلمه ای به کار می رود؟ *آرام*
ب) نقش دستوری ضمائر مشخص شده را بنویسید.

۳۳- در بیت «بابر سر سبزه تابه خواری نتهی / کان سبزه ز خاک لاله رویی رسته است»
الف) مصراع اول چند جمله است؟ *۳ جمله*
ب) «ایهام مصراع دوم را توضیح دهید. *فار و جود فارند / کافر*

۳۴- با توجه به بیت «فریب جهان را مخور زینهار / امقصور از گل و خارها» چیست؟ *گل / زیبا بی ها فارسی - خار - سخن ها دریا*

۳۵- در بیت «در هر طرف ز خیل حوادث، کمین گهی است / زان رو عنان گسسته دواند سوار عمر» آرایه تشبیه و کنایه را نشان دهید. *ند از بزمه بل نسرل بودن*

۳۶- شاعر در مصراع «باز خیم نشان سرفرازی نگرفت» چه چیزی را به مدال تشبیه کرده است؟ *خیم*

۳۷- با توجه به بیت «گویند روی سرخ تو سعیدی که زرد کرد / اکسیر عشق بر رسم افتاد و ز رشدم» به سوالات پاسخ دهید.
الف) روی سرخی کنایه از چیست؟ *ساراه*
ب) «اکسیر عشق چه ترکیب اضافی است؟ *تشبیه*

۳۸- در بیت زیر چه حسن تعلیلی به کار رفته است؟ *از سرع بودن هم درین سواران آمد در وقت*

۳۹- بیت زیر بیانگر کدام ویژگی عشق است؟
توسنی کردم ندانستم همی / کز کشیدن تنگ تر گردد کمند *عزیز تر بودن هم عشق*

۴۰- در بیت زیر چه تلمیحی به کار رفته است؟
هر کسی کاو دور ماند از اصل خویش / باز جوید روزگار وصل خویش *هم از خدایم در خدایم خدایم*

۴۱- مصراع «بگفت آشفته از مه دور بهتر» به کدام باور قدیمی اشاره دارد؟ *بیرانه از راه دور بهتر است*

ث) حفظ شعر (۲)

۴۲- بیت های زیر را کامل کنید.
لب و دندان ... *بگفته بودم که گوید*

مگر از ... *بگفته بودش روی او*

۴۳- جای خالی بیت زیر را با واژه ی مناسب کامل کنید.
بی عمر ... *روز ... را که نهاد در ...*

موفق و سریلند باشید.